

– Avrupa Birliği'nin İşleyişi –
4. Ders:
Avrupa Birliği'nin Kurumsal Yapısı –2–

PROF. DR. İLKE GÖÇMEN

ANKARA ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ

AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKU ANABİLİM DALI

JEAN MONNET CHAIR

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Disclaimer: The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Sunuş Planı

Konsej

Avrupa Birliği Zirvesi

Avrupa Birliği Adalet Divanı

Konsej

Oluşumu

İç Örgütlenişi

İşleyişi

Yetkileri

3

Konsej / Oluşumu

Temsilciler

- Üye Devlet Bakanı
  - Temsil ettiği üye devlet hükümetini taahhüt altına sokabilecek ve oy kullanabilecek bir temsilci
- O halde, Konsej üyeliği sabit mi, değişken midir?
  - Değişken

4

Konsey / Oluşumu / Toplantı Oluşumları & Kompozisyonları

Tek Birim vs. Farklı Oluşumlar / Kompozisyonlar

- Konsey tek bir birimdir,
- ancak görüşülecek konuya göre farklı toplantı oluşumları ya da kompozisyonları hâlinde toplanır.

5

Konsey / Oluşumu / Toplantı Oluşumları & Kompozisyonları

En önemli oluşumlar / kompozisyonlar:

Genel İşler Konseyi

- Farklı Konsey kompozisyonlarının çalışmaları arasında tutarlılık sağlama
- AB Zirvesi toplantılarını hazırlama ve takip etme

Dışişleri Konseyi

- AB Zirvesi tarafından belirlenen stratejik yönlendirici ilkeler temelinde Birliğin dış eylemini şekillendirme
- Birlik dış eyleminin tutarlılığını sağlama

6

Konsey / Oluşumu / Toplantı Oluşumları & Kompozisyonları

Genel İşler	Dış İşleri	Ekonomik ve Mali İşler	Adalet ve İç İşleri	İstihdam, Sosyal Politika, Sağlık ve Tüketici İşleri
Rekabet Edebilirlik (İç Pazar, Sanayi ve Araştırma)	Taşımacılık, Telekomünikasyon ve Enerji	Tarım ve Balıkçılık	Çevre	Eğitim, Gençlik ve Kültür

7

Konsey / İç Örgütlenişi

Konsey Başkanlığı

- Dışişleri Konseyi
  - Yüksek Temsilci (Başkan)
- Kalan Konsey oluşumları
  - 6*3 = 18 aylık dönemler
  - 6 aylık dönemde bulunan üye devlet temsilcisi (Başkan)

Genel Sekreterlik

- Konseyin 18 aylık programının uygulanması,
- Konsey çalışmalarının düzenlenmesi, koordine edilmesi ve tutarlılığının sağlanması

8

Konsey / İç Örgütlenişi

Almanya	Ocak - Haziran	2007	Yunanistan	Ocak - Haziran	2014
Portekiz	Temmuz - Aralık	2007	İtalya	Temmuz - Aralık	2014
Slovenya	Ocak - Haziran	2008	Letonya	Ocak - Haziran	2015
Fransa	Temmuz - Aralık	2008	Lüksemburg	Temmuz - Aralık	2015
Çek Cumhuriyeti	Ocak - Haziran	2009	Hollanda	Ocak - Haziran	2016
İsveç	Temmuz - Aralık	2009	Slovakya	Temmuz - Aralık	2016
İspanya	Ocak - Haziran	2010	Malta	Ocak - Haziran	2017
Belçika	Temmuz - Aralık	2010	Birleşik Krallık(*)	Temmuz - Aralık	2017
Macaristan	Ocak - Haziran	2011	Estonya	Temmuz - Aralık	2017
Polonya	Temmuz - Aralık	2011	Bulgaristan	Ocak - Haziran	2018
Danimarka	Ocak - Haziran	2012	Avusturya	Temmuz - Aralık	2018
Kıbrıs	Temmuz - Aralık	2012	Romanya	Ocak - Haziran	2019
İrlanda	Ocak - Haziran	2013	Finlandiya	Temmuz - Aralık	2019
Litvanya	Temmuz - Aralık	2013			

9

2016/1316 sayılı Konsey Kararı

Romania	January-June	2019
Finland	July-December	2019
Croatia	January-June	2020
Germany	July-December	2020
Portugal	January-June	2021
Slovenia	July-December	2021
France	January-June	2022
Czech Republic	July-December	2022
Sweden	January-June	2023
Spain	July-December	2023
Belgium	January-June	2024
Hungary	July-December	2024
Poland	January-June	2025
Denmark	July-December	2025
Cyprus	January-June	2026
Ireland	July-December	2026
Lithuania	January-June	2027
Greece	July-December	2027
Italy	January-June	2028
Latvia	July-December	2028
Luxembourg	January-June	2029
Netherlands	July-December	2029
Slovakia	January-June	2030
Malta	July-December	2030

(*) Without prejudice to the United Kingdom's rights and obligations as a Member State.

10

Konsey / İç Örgütlenişi

Daimi Temsilciler Komitesi (COREPER) / (I) ve (II)

- Konseyin çalışmalarını hazırlama
- COREPER I → Daimi Temsilci Yardımcıları
- COREPER II → Daimi Temsilciler

Komiteler ve Çalışma Grupları

- Ulusal uzmanlar
- Ön hazırlık yapma

11

Konsey / İşleyişi / Toplantıları

Uygulama / Toplantı Sıklığı

- Genel İşler Konseyi ve Dış İşleri Konseyi → Ayda bir
- Diğerleri → Ayda, iki ayda veya üç ayda bir

Kamuya açıklık

- Konsey yasama tasarrufu görüşüyorsa → Kamuya açık
- Konsey yasama dışı faaliyet görüşüyorsa → Kamuya kapalı (veya açık)

12

Konsey / İşleyişi

Toplantı yeter sayısı

- Üyelerinin yarısından bir fazlası

Karar yeter sayısı

- kural olarak "nitelikli çoğunluk"
- istisnai olarak "basit çoğunluk"
- istisnai olarak "oybirliği"
  - Çekimser kalma oybirliğini bozar mı?
    - Hayır!

13

Konsey / İşleyişi

Nitelikli Çoğunluk / Kural

- 1. En az 15 Konsey üyesi olumlu oy vermelidir.
- 2. Olumlu oy veren Konsey üyelerinin nüfusu, AB nüfusunun en az % 65'ini oluşturmalıdır.
- 3. Olumlu oy veren Konsey üyeleri, toplam Konsey üyelerinin en az % 55'ini oluşturmalıdır.
- 4. Bloke edici azınlık olarak AB nüfusunun en az % 35'ini oluşturan 4 Konsey üyesi bu öneriye karşı çıkmıyor olmalıdır.
  - *<https://www.consilium.europa.eu/en/council-eu/voting-system/voting-calculator/>

14

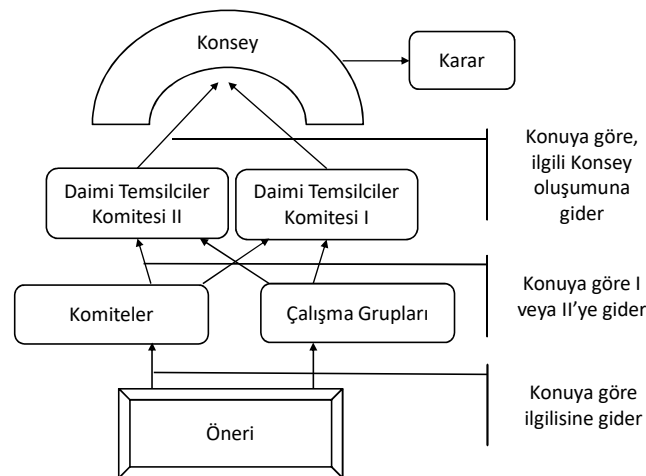
Konsey / İşleyişi

Nitelikli Çoğunluk / Uygulama

- Nitelikli çoğunluk ile karar alınabilecek olsa bile, uygulamada, «konsensüs» arayışı olmaktadır.
- Nitelikli çoğunluk «al – ver sistemi» doğurabilmektedir.
  - *Havuç* aracılığıyla, örneğin X konusunda sizin ile aynı oyu kullanacağız, eğer siz de Y konusunda bizi desteklerseniz.
  - *Sopa* aracılığıyla, örneğin Y konusunda bizi desteklemezseniz, Z konusundaki ilerlemeyi engelleriz.

15

Konsey / İşleyişi

16

Konsey / Yetkileri

Yasama

- Konsey, Parlamento ile birlikte yasama işlevini yerine getirir.
  - “olağan yasama usulü” & “özel yasama usulü”

Bütçe

- Konsey, Parlamento ile birlikte bütçe işlevini yerine getirir.

17

Konsey / Yetkileri

Yürütme

- Uygulama tasarrufları kabul edebilir.

Politika belirleme

- Belirli alanlarda doğrudan kural koyarak politika belirleyebilir.
- Örneğin ABİHA md. 190: «Konsey, Komisyonun önerisi üzerine ve Avrupa Parlamentosuna danıştıktan sonra, [devlet yardımlarına ilişkin] maddelerin uygulanması için gerekli tüzükleri çıkarabilir ...»

18

Konsey / Yetkileri

Koordinasyon

- ABİHA md. 121(1): «Üye devletler, ekonomi politikalarını ortak çıkar meselesi olarak görürler ve söz konusu politikaları 120. madde hükümlerine uygun olarak *Konsey bünyesinde koordine ederler.*»

Dış ilişkiler

- Konsey, uluslararası anlaşmalar ile ilgili müzakerelerin açılması konusunda yetki verir, müzakere talimatlarını kabul eder, anlaşmaların imzalanması için yetki verir ve anlaşmaları akdeder.

19

Avrupa Birliği Zirvesi

Oluşumu

İç Örgütlenişi

İşleyişi

Yetkileri

20

Avrupa Birliği Zirvesi / Oluşumu

AB Zirvesi

- Üye devletlerin devlet veya hükümet başkanları
- kendi Başkanı
- Komisyon Başkanı
- Yüksek Temsilci (resmi üye değildir, ancak çalışmalara katılır.)

21

Avrupa Birliği Zirvesi / İç Örgütlenişi

AB Zirvesi Başkanı

- Zirve, Başkanını nitelikli çoğunlukla iki buçuk yıllık bir süre için seçer.
- Başkan, Başkanlık, eşgüdüm sağlama ve temsili işlevler yerine getirir.

Genel Sekreterlik

- Konseyin Genel Sekreterliği

22

Avrupa Birliği Zirvesi / İşleyişi

Toplantıları

- kural olarak her altı ayda iki kez
- kamuya kapalı

23

Avrupa Birliği Zirvesi / İşleyişi

Toplantı ve karar yeter sayısı -1-

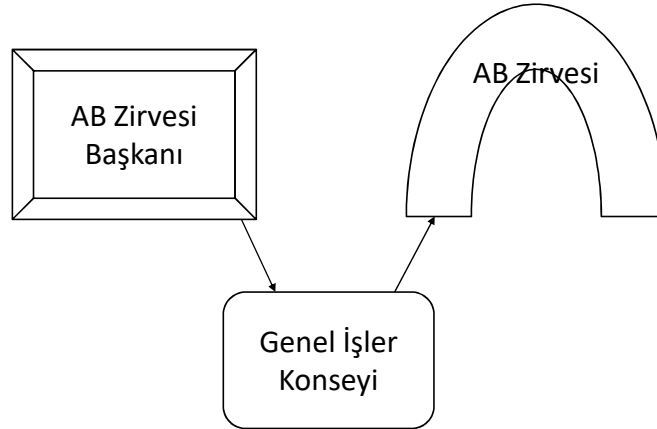
- kural olarak "konsensüs"
  - Zirve Başkanı ve Komisyon Başkanı hariç, her üyenin olumlu oyu
  - Toplantı yeter sayısı, Zirve Başkanı ve Komisyon Başkanı hariç, üye tam sayısı

Toplantı ve karar yeter sayısı -2-

- istisnai olarak "oybirliği", "nitelikli çoğunluk" veya "basit çoğunluk"
  - Bu hâlde toplantı yeter sayısı, Zirve Başkanı ve Komisyon Başkanı hariç, üyelerin üçte ikisi

24

Avrupa Birliği Zirvesi / İşleyişı

25

Avrupa Birliği Zirvesi / Yetkileri

Yürütme

- Siyasi yönelimleri ve öncelikleri belirleme
- Genel olarak bkz. LA ile değişik ABA md. 15(1):
  - «[AB] Zirvesi, Birliğe, gelişimi için gerekli itici gücü sağlar ve buna yönelik genel siyasi yönelimleri ve öncelikleri belirler. ...»
- Özel olarak örneğin bkz: ABİHA md. 68:
  - «[AB] Zirvesi, özgürlük, güvenlik ve adalet alanında yasama ve uygulamaya yönelik planlama konusunda stratejik yönlendirici ilkeleri belirler.»

26

Avrupa Birliği Zirvesi / Yetkileri

Anayasal ve kurumsal işlevler

- atamalar, oluşumlar, iç örgütlenmeler* ve kurucu antlaşma değişikliği ile ilgili karar alabilme
- *Örneğin ABİHA md. 236:
  - «[AB] Zirvesi, aşağıdakileri nitelikli çoğunlukla kabul eder:
  - a) Avrupa Birliği Antlaşması'nın 16. maddesinin 6. paragrafı uyarınca, Genel İşler Konseyi ve Dışişleri Konseyi haricindeki Konsey oluşumlarının listesini belirleyen bir karar, ...»

27

Avrupa Birliği Zirvesi / Yetkileri

Politika belirleme

- Zirve, (Konsey ile birlikte) kural olarak ortak dış ve güvenlik politikasının (ODGP'yi) belirler ve uygular.

Yasama faaliyeti

- Bulunamaz.

28

Avrupa Birliği Adalet Divanı

Tarihsel Gelişim

Oluşumu

İşleyişi

Yetkileri

29

Tarihsel Gelişim

1958 (Avrupa
Topluluklarının Bazı Ortak
Kurumlarına Dair
Sözleşme)

- Avrupa Toplulukları Adalet Divanı (AKÇT, AAET ve AET)

2003 (Nice Antlaşması)

- ATAD
- İlk Derece Mahkemesi

1988 (ATS temelinde)

- İlk Derece Mahkemesi (ATAD altında yer alır)

Tarihsel Gelişim

2004 (Nice Antlaşması temelinde)

- Personel Mahkemesi (İDM altında yer alır)

1 Eylül 2016

- ABAD:
- Adalet Divanı
- Genel Mahkeme

2009 (Lizbon Antlaşması)

- Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD):
- Adalet Divanı,
- Genel Mahkeme (eski İDM)
- İhtisas Mahkemeleri
- Personel Mahkemesi

Oluşumu (Sayı): Adalet Divanı

Her üye devletten gelen bir hâkim

On bir hukuk sözcüsü

- Tam bir tarafsızlık ve bağımsızlık içinde hareket ederek aleni oturumda dava ile ilgili gerekçeli görüşünü sunar.

Oluşumu (Sayı): Genel Mahkeme

Kural: Her üye devletten *en az* bir hâkim

25 Aralık 2015 Öncesi

- Her üye devletten bir hâkim

25 Aralık 2015 Sonrası

- 40 hâkim

1 Eylül 2016 Sonrası

- 47 hâkim

1 Eylül 2019 Sonrası

- Her üye devletten iki hâkim

Oluşumu (Atama Koşulları)

Adalet Divanı Hâkimleri ve Hukuk Sözcüleri ile Genel Mahkeme Hâkimleri

- “bağımsızlıkları şüphe götürmeyen” kişiler arasından seçilir.

Adalet Divanı Hâkimleri ve Hukuk Sözcüleri

- kendi ülkelerinde en yüksek yargı makamlarına atanmak için gerekli niteliklere sahip kişiler veya yetkinlikleri kabul edilmiş hukukçular arasından seçilir.

Genel Mahkeme hâkimleri

- yüksek yargı makamlarına atanmak için gerekli niteliklere sahip kişiler arasından seçilir.

ABAD: İşleyiş

Adalet Divanı

- Üç hâkimli daire
- Beş hâkimli daire
- Büyük daire (15 hâkim)
- Genel kurul (27 hâkim)

Genel Mahkeme

- Bir hâkimli daire
- Üç hâkimli daire
- Beş hâkimli daire
- Büyük daire (15 hâkim)

Adalet Divanı: İşleyiş

Genel Kurul

- Ombudsmanın görevden alınması,
- Komisyon üyesinin görevden alınması,
- Sayıştay üyesinin görevden alınması,
- Açılan bir davanın olağanüstü bir önem içerdiği düşünülüyorsa...

Büyük Daire

- Bir üye devlet ya da Birlik kurumu, davaya tarafsız ve talep ediyorsa...

Üç ve Beş Hâkimli Daireler

- Kalan uyuşmazlıklar

ABAD: Yetki: AB Hukukunun Merkezi Olmayan (Ademi-Merkezi) Uygulanışı

Lizbon Antlaşması ile değişik ABA madde 19(1)

Bir uyuşmazlık, AB hukukunun doğru uygulanması ile ilgili olursa

- Hem ABAD
- Hem ulusal mahkemeler
- tarafından görülmektedir.
- Öyleyse ulusal mahkemeler, AB hukukunun doğru uygulanmasından sorumludur.

ABAD: Yetkinin Nitelikleri

Sınırlı yetki

- Kurucu antlaşma ile kendisine verilen yetkilerin sınırı içinde yetkilidir.

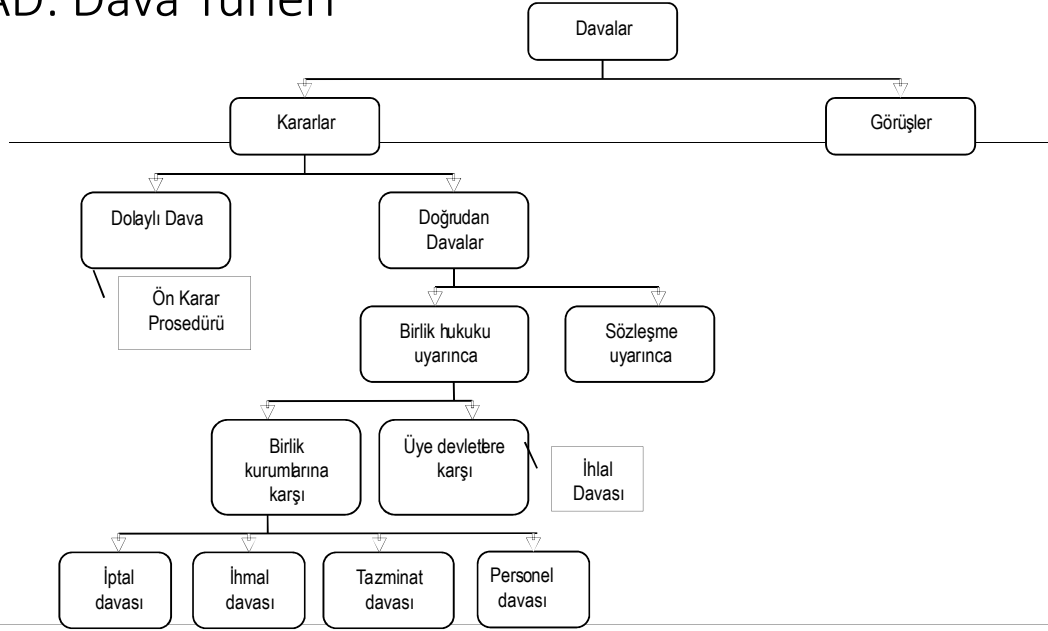
Zorunlu yetki

- AB'ye katılım ile üye devletler ABAD'ın yargılama yetkisini kabul eder.

Münhasır yetki

- Kurucu antlaşmanın kapsamına giren konular ABAD dışında başka bir mercii önüne götürülemez.

ABAD: Dava Türleri

39

ABAD: Yetkinin Dağılımı

Adalet Divanı

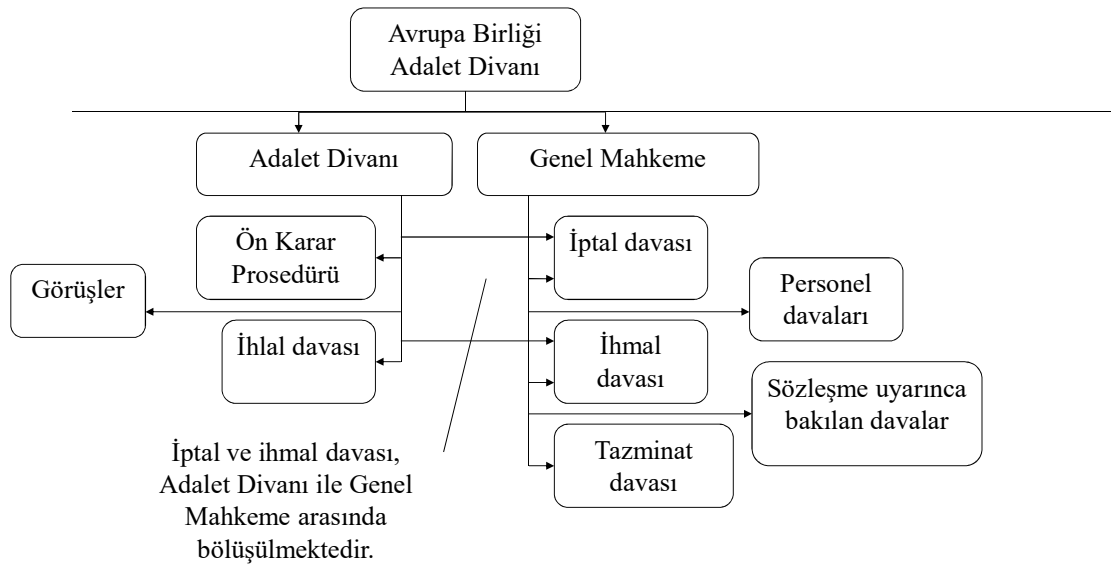
- Görüşler
- Ön Karar Prosedürü
- İhlal Davası
- İptal Davası ve İhmal Davası
  - Genel Mahkeme ile bölüşülmektedir.
  - (Genel olarak) üye devletler ve Birlik kurumlarının açtığı davalar

ABAD: Yetkinin Dağılımı

Genel Mahkeme

- İptal Davası ve İhmal Davası
  - Adalet Divanı ile bölüşülmektedir.
  - (Genel olarak) gerçek ve tüzel kişilerin açtığı davalar
- Tazminat Davası
- Personel Davası
- Birlik tarafından veya Birlik adına yapılan bir kamu hukuku veya özel hukuk sözleşmesinde yer alan bir tahkim şartına binaen açılan davalar

ABAD'ın Yargı Yetkisinin Mahkemeler Arasında Dağılımı (1)

ABAD'ın Yargı Yetkisinin
Mahkemeler Arasında
Dağılımı (2)

GM kararları,
-hukuki meselelerle
sınırlı olmak
kaydıyla- temyiz
edilir.

